

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2176/2023
22.11.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Саша Пејчић, адвокат из ..., против туженог „Борбени сложени системи“ д.о.о. Нови Београд, чији је пуномоћник Биљана Дуњић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу и преображаја радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3217/22 од 14.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.11.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 3217/22 од 14.02.2022. године и пресуда Основног суда у Куршумлији П1 259/21 од 16.05.2022. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Куршумлији П1 259/21 од 16.05.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништено као незаконито решење туженог о престанку радног односа тужиоца отказом Уговора о раду бр. .. од 12.02.2020. године и Анекс бр. 2. од 10.08.2020. године, којим се радни однос тужиоца продужава за до месец дана, најдуже до 10.09.2020. године. Ставом другим изреке, утврђено је да је радни однос заснован на одређено време Уговором о раду бр. .. од 12.02.2020. године прерастао у радни однос на неодређено време са даном 15.08.2020. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад који одговара његовој стручној спреми и радним способностима и призна му сва права из радног односа. Ставом четвртим изреке, наложено је туженом да на име трошкова парничног поступка плати тужиоцу износ од 244.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3217/22 од 14.02.2022. године, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом и трећем изреке, а преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртим изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 121.500,00 динара, док је преко наведеног износа па до износа од 244.000,00 динара захтев тужиоца за накнаду трошкова одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских навода у смислу одредбе члана 408. и 441. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 7211...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 12.02.2020. године, са туженим закључио Уговор о раду на одређено време у трајању до три месеца, почев од 10.02.2020. године, на пословима радног места ... у ... погону у ПЈ Куршумлија. Закључењем Анекса 1 бр. .. уговора о раду од 20.03.2020. године, радни однос му је продужен на период до три месеца, најдуже до 09.08.2020. године. Дана 21.08.2020. године, тужиоцу је понуђено закључење Анекса 2 бр. .. уговора о раду од 10.08.2020. године којим му се радни однос продужава за период до месец дана, најдуже до 10.09.2020. године. Тужилац је одбио да потпише понуђени Анекс 2, а на примерку анекса, својеручно записао да му је наведени анекс понуђен на потпис дана 21.08.2020. године, у 11,57 часова у просторијама БСС БЗП Кушумлија (...). У овој забелешци тужилац је тражио закључење уговора о раду на неодређено време, будући да је након истека времена претходног анекса (09.08.2020. године) остао на раду код туженог без уговора о раду, у континуитету од 10 радних дана, због чега сматра да су испуњени услови из чл. 37. Закона о раду, да му радни однос на одређено време прерасте у радни однос на неодређено време. Након тога тужилац је путем мејла добио обавештење од руководиоца ... погона у Великој Плани, да се јави на разговор, када му је речено да треба да потпише наведени анекс због угледа фирме и да ће у противном изгубити посао. Након што је потписао Анекс 3, вратио се на посао у село ... и наставио даљи рад. Оспореним решењем туженог, без броја и датума, тужиоцу је престао радни однос отказом уговора о раду због истека рока на који је закључен, закључно са 10.09.2020. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев с позивом на одредбу члана 37. Закона о раду, налазећи да тужени није доказао да је тужилац по истеку периода на који је његов радни однос код туженог био заснован анексом уговора о раду од 20.03.2020. године, био упознат да ће му радни однос на одређено време бити продужен, због чега је протеком времена од пет радних дана по истеку времена за које је наведени анекс закључен, наступила фикција преображаја радног односа тужиоца на одређено време у радни однос на неодређено време у смислу одредбе члана 37. став 6. Закона о раду. Како су испуњени услови за преображај тужиоцевог радног односа код туженог у радни однос на неодређено време, то је поништено као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду и обавезан тужени да тужиоца врати на рад,

Другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и закључио да је првостепени суд доносићи пресуду правилно применио материјално право, те оценио да жалба туженог није основана и из којих разлога.

По оцени Врховног суда, изнети закључци нижестепених судова за сада се не могу прихватити као правилни, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године), који је био у примени у време настанка спорног односа, у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014 од 25. 12. 2014. године, 103/2015 од 14.12.2015. године, 99/2016 од 12.12.2016. године, 113/2017 од 17.12.2017. године, 95/2018 од 08.12.2018. године, 31/2019 од 29.04.2019. године, 72/2019 од 07.10.2019 године и 149/2020 од 11.12.2020. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2020. године. Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Одредбама члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...75/14) поред осталог је прописано: да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1); да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2). Ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Одредбе Закона о буџетском систему којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, што произлази из члана 105. Закона о буџетском систему. Наиме, прописи којима се ограничава број запослених на неодређено време су императивног карактера и не могу бити дерогирани презумпцијом преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време ако би она довела до повећања броја запослених на неодређено време у односу на максимално утврђени број запослених на неодређено време код послодавца који као корисник јавних средстава подлеже законским ограничењима.

Имајући у виду изложено, у конкретном случају нижестепени судови се нису бавили питањем да ли је тужени корисник јавних средстава, те да ли се у конкретном случају имају применити наведене одредбе Закона о буџетском систему, с обзиром на чињеницу да је цитираним одредбама Закона о буџетском систему који је био у примени у време настанка спорног односа, прописана забрана новог запошљавања, односно заснивања радног односа мимо претходно прибављене сагласности надлежног органа.

Како због погрешне примене материјалног права, чињенично стање у погледу наведених околности, које су од значаја за правилну одлуку о тужбеном захтеву, није потпуно утврђено, Врховни суд је укинуо обе нижестепене пресуде и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе изложене у овом решењу и испитати чињенице на које је указано од којих зависи оцена о основаности тужбеног захтева, након чега ће правилном применом материјалног права, поново одлучити о тужбеном захтеву.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, с обзиром да иста зависи од коначног исхода парнице.

Из наведених разлога, применом члана 416.став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић